

รายงานผลการดำเนินการตามแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต
ของหน่วยงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

เทศบาลตำบลปะโค
อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย

จัดทำโดย สำนักปลัดเทศบาลตำบลปะโค
ธันวาคม ๒๕๖๘

ความหมายความเสี่ยงการทุจริต

หมายถึง ความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต การขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมหรือการรับสินบน

วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

มาตรการป้องกันการทุจริตสามารถช่วยลดความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์กรได้ ดังนั้น การประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต การออกแบบและการปฏิบัติงานตามมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมจะช่วยลดความเสี่ยงด้านการทุจริต ตลอดจนการสร้างจิตสำนึกและค่านิยมในการต่อต้านการทุจริตให้แก่บุคลากรขององค์กร ถือเป็นการป้องกันการเกิดทุจริตในองค์กร

ทั้งนี้ การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ในองค์กรจะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งว่า การดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริตหรือในกรณีที่พบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิด โอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งไม่ใช่การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด

วัตถุประสงค์หลักของการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐมีมาตรการ ระบบหรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต ซึ่งเป็นมาตรการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพต่อไป

การบริหารจัดการความเสี่ยงมีความแตกต่างจากการตรวจสอบภายในอย่างไร

การบริหารจัดการความเสี่ยง : เป็นการทำงานในลักษณะที่ทุกภาระงานต้องประเมินความเสี่ยงก่อนปฏิบัติงานทุกครั้ง และแทรกกิจกรรมการตอบโต้ความเสี่ยงไว้ก่อนเริ่มปฏิบัติงานตามหลักภาระงานต้องประเมินความเสี่ยงก่อนการปฏิบัติงานทุกครั้ง และแทรกกิจกรรมการตอบโต้ความเสี่ยงไว้ก่อนเริ่มปฏิบัติงานหลักตามภาระงานปกติของการเฝ้าระวังความเสี่ยงล่วงหน้าจากทุกภาระงานร่วมกันโดยเป็นส่วนหนึ่งของความรับผิดชอบปกติที่มีการรับรู้และยอมรับจากผู้ที่เกี่ยวข้อง (ผู้นำส่งงานให้) เป็นลักษณะ Pre-Decision

การตรวจสอบภายใน : จะเป็นในลักษณะกำกับติดตามความเสี่ยง เป็นการสอบทาน เป็นลักษณะ Post – Decision

องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริต

องค์ประกอบหรือปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริต ประกอบด้วย Pressure/ Incentive หรือแรงกดดัน หรือแรงจูงใจ Opportunity หรือโอกาส ซึ่งเกิดจากช่องโหว่ของระบบต่าง ๆ คุณภาพการควบคุม กำกับควบคุมภายใน องค์กรมีจุดอ่อน และ Rationalization หรือการหาเหตุผลสนับสนุนการกระทำตามทฤษฎีสามเหลี่ยมการทุจริต (Fraud Trianglex)

ขอบเขตประเมินความเสี่ยงทุจริต

แบ่งประเภทความเสี่ยงการทุจริตออกเป็น ๓ ด้าน ดังนี้

๑. ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต ภารกิจให้บริการประชาชน อนุมัติหรืออนุญาตตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘
๒. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
๓. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ

การระบุความเสี่ยง (Risk Identification)

ขั้นตอนที่ ๑ นำข้อมูลที่ได้จากขั้นเตรียมการในส่วนรายละเอียดขั้นตอน แนวทางหรือเกณฑ์การปฏิบัติงานของกระบวนการที่จะทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ซึ่งในขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้น ย่อมประกอบไปด้วยขั้นตอนย่อยในการระบุความเสี่ยงตามขั้นตอนที่ ๑ ทำให้การระบุความเสี่ยงอธิบายรายละเอียด รูปแบบพฤติกรรมความเสี่ยงเฉพาะที่มีความเสี่ยงการทุจริตเท่านั้น และในการประเมินต้องคำนึงถึงความเสี่ยงในภาพรวมของการดำเนินงานเรื่องที่จะทำการประเมินด้วย เนื่องจากในกระบวนการปฏิบัติงานตามขั้นตอนอาจไม่พบความเสี่ยงหรือโอกาสเสี่ยงต่ำแต่อาจพบว่ามีความเสี่ยงในเรื่องนั้น ๆ ในการดำเนินงานที่ไม่ได้อยู่ในขั้นตอนก็เป็นได้ โดยไม่ต้องคำนึงว่าหน่วยงานจะมีมาตรการป้องกันหรือแก้ไขความเสี่ยงการทุจริตนั้นอยู่แล้วนำข้อมูลรายละเอียดดังกล่าวลงในประเภทของความเสี่ยง ซึ่งเป็น Known Factor หรือ Unknow Factor

Known Factor	ความเสี่ยง ทั้งปัญหา/พฤติกรรมที่เคยรับรู้ว่าจะเกิดมาก่อน คาดหมายได้ว่ามีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำ หรือมีประวัติ มีตำนานอยู่แล้ว
Unknow Factor	ปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากการพยากรณ์ ประมาณการล่วงหน้าในอนาคตปัญหา/ พฤติกรรม ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น (คิดล่วงหน้า ตีตนไปก่อนใช้เสมอ)

เกณฑ์ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) เชิงคุณภาพ

ระดับ	โอกาสที่จะเกิด	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตมากกว่า ๒๕ ครั้งต่อปี
๔	สูง	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๒๐ ครั้งต่อปี
๓	ปานกลาง	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๑๕ ครั้งต่อปี
๒	น้อย	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๑๐ ครั้งต่อปี
๑	น้อยมาก	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๕ ครั้งต่อปี

เกณฑ์ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)

ระดับ	ความรุนแรง	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	เสียหายต่อภาพลักษณ์ของหน่วยงาน ประชาชนไม่ได้รับความสะดวก เป็นภัยต่อความมั่นคง อาชญากรรม และความรุนแรงอื่น ๆ
๔	สูง	เสียหายต่อภาพลักษณ์ของหน่วยงาน และประชาชนไม่ได้รับความสะดวก
๓	ปานกลาง	เสียหายต่อภาพลักษณ์ของหน่วยงาน
๒	น้อย	-
๑	น้อยมาก	-

ระดับของความเสี่ยง (Degree Of Risk) แสดงถึงระดับความสำคัญในการบริหารความเสี่ยงโดยพิจารณาจากผลคูณของระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) กับระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ของความเสี่ยงแต่ละสาเหตุ (โอกาส x ผลกระทบ) กำหนดเกณฑ์ไว้ ๔ ระดับ ดังนี้

ระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk)

ลำดับ	ระดับความเสี่ยง	ช่วงคะแนน
๑	ความเสี่ยงระดับสูงมาก (Extreme Risk : E)	๑๕ - ๒๕ คะแนน
๒	ความเสี่ยงระดับสูง (High Risk : H)	๙ - ๑๔ คะแนน
๓	ความเสี่ยงระดับปานกลาง (Moderate Risk : M)	๔ - ๘ คะแนน
๔	ความเสี่ยงระดับต่ำ (Low Risk : L)	๑ - ๓ คะแนน

ในการวิเคราะห์ความเสี่ยงจะต้องมีการกำหนดแผนภูมิความเสี่ยง (Risk Profile) ที่ได้จากการพิจารณาจัดระดับความสำคัญของความเสี่ยงจากโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) และผลกระทบที่เกิดขึ้น (Impact) และขอบเขตของระดับความเสี่ยงที่สามารถยอมรับได้ (Risk Appetite Boundary)

$\text{ระดับความเสี่ยง} = \text{โอกาสในการเกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ} \times \text{ความรุนแรงของเหตุการณ์ต่าง ๆ}$
--

ซึ่งจัดแบ่งเป็น ๔ ระดับ สามารถแสดงเป็น Risk Profile แบ่งพื้นที่เป็น ๔ ส่วน (๔ Quadrant) ใช้เกณฑ์ในการจัดแบ่งดังนี้

ระดับความเสี่ยง	ระดับคะแนนความเสี่ยง	มาตรการกำหนด	การแสดงสีสัญลักษณ์
เสี่ยงสูงมาก (Extreme)	๑๕ - ๒๕ คะแนน	มีมาตรการลดและประเมินซ้ำ หรือถ่ายโอนความเสี่ยง	สีแดง
เสี่ยงสูง (High)	๙ - ๑๔ คะแนน	มีมาตรการลดความเสี่ยง	สีส้ม
ปานกลาง (Medium)	๔ - ๘ คะแนน	ยอมรับความเสี่ยง แต่มีมาตรการควบคุมความเสี่ยง	สีเหลือง
ต่ำ (Low)	๑ - ๓ คะแนน	ยอมรับความเสี่ยง	สีเขียว

ผลการประเมินความเสี่ยงและผลการดำเนินการเพื่อจัดการความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	ระดับของความเสี่ยง			วิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง	ผลการดำเนินการตามวิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง	หมายเหตุ
	โอกาสเกิด (L)	ผลกระทบ (I)	ความรุนแรง (L*I)			
๑. การจัดซื้อจัดจ้าง - การกำหนดคุณลักษณะเฉพาะคุณสมบัติทางด้านเทคนิคที่เอื้อประโยชน์ให้กับพวกพ้อง เพื่อให้พวกพ้องชนะการประมูล - การปกปิดข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างต่อสาธารณชน ไม่เปิดเผยการจัดซื้อจัดจ้าง หรือเผยแพร่ข้อมูลล่าช้า	๒	๒	๔	- แต่งตั้งคณะกรรมการจากหลายฝ่าย ไม่ให้บุคคลใดบุคคลหนึ่งมีอำนาจตัดสินใจคนเดียว - อ้างอิงคุณลักษณะตามมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (มอก.) หรือบัญชีมาตรฐานครุภัณฑ์ของราชการเป็นหลัก - บันทึกที่มาของการกำหนดคุณสมบัติแต่ละข้ออ้างอิงจากแหล่งใด เพื่อให้ตรวจสอบได้ภายหลัง - จัดทำปฏิทินปฏิบัติงานและ Checkbox บังคับว่าต้องลงข้อมูลในระบบ e-GP และเว็บไซต์หน่วยงานภายในกี่วันหลังจากได้รับอนุมัติ - กำหนดเป็นดัชนีชี้วัดความสำเร็จ (KPI) ของเจ้าหน้าที่พัสดุ หากเผยแพร่ล่าช้าจะมีผลต่อการประเมิน	- ไม่พบข้อร้องเรียนเรื่องการสืบทอดจากการตรวจสอบของหน่วยงานกำกับดูแล - สถิติการเผยแพร่ข้อมูลเป็นไปตามกรอบระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด ๑๐๐% - ประชาชนและผู้ประกอบการสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ทันท่วงทีลดความระแวงเรื่องการทุจริต	

ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	ระดับของความเสี่ยง			วิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง	ผลการดำเนินการตามวิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง	หมายเหตุ
	โอกาสเกิด (L)	ผลกระทบ (I)	ความรุนแรง (L*I)			
๒. การนำทรัพย์สินของทางราชการไปใช้ประโยชน์ส่วนตัว - นำทรัพย์สินของทางราชการไปใช้ในกิจการของตนนอกเหนือจากงานในหน้าที่	๒	๑	๒	- ออกประกาศส่วนงานเรื่อง “หลักเกณฑ์การใช้ทรัพย์สินของทางราชการ” ระบุให้ชี้ชัดว่าอะไรทำได้หรือไม่ได้ (เช่น การนำรถยนต์ไปใช้, การใช้เครื่องพิมพ์, หรืออุปกรณ์สำนักงานอื่น ๆ) - ผู้บริหารแสดงตนเป็นแบบอย่าง และจัดอบรมให้ความรู้เรื่อง “ผลประโยชน์ทับซ้อน” (Conflict of Interest) - ตรวจสอบจำนวน ตรวจสอบสภาพการใช้งานและตำแหน่งที่ตั้งของทรัพย์สินด้วย - เปิดช่องทางรับเรื่องร้องเรียนเมื่อพบเห็นการนำทรัพย์สินไปใช้ส่วนตัว โดยปิดบังรายชื่อผู้แจ้ง	- มีสมุดบันทึกการเข้า – ออกของทรัพย์สินครบถ้วน - อัตราการชำรุดหรือสูญหายของอุปกรณ์เคลื่อนที่ (Portable Assets) ลดลง	

ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	ระดับของความเสี่ยง			วิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง	ผลการดำเนินการตามวิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง	หมายเหตุ
	โอกาสเกิด (L)	ผลกระทบ (I)	ความรุนแรง (L*I)			
๓. การรับสินบน หรือผลประโยชน์ต่าง ๆ (Accepting benefits) - การรับของขวัญจากบุคคลอื่น เพื่อช่วยให้บุคคลนั้นได้ผลประโยชน์จากองค์กร	๒	๒	๔	- การประกาศนโยบาย No Gift Policy ประกาศอย่างเป็นทางการทั้งภายในและภายนอกองค์กรว่า “งดรับของขวัญ ของกำนัลหรือผลประโยชน์ทุกชนิด” ในทุกเทศกาลหรือโอกาสต่าง ๆ - อบรมเรื่องจริยธรรมและการป้องกันการรับสินบน - หากมีการรับของขวัญตามธรรมเนียมปฏิบัติ (เช่น มูลค่าไม่เกิน ๓,๐๐๐ บาท ตามเกณฑ์ป.ป.ช.) ต้องมีระบบรายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบและบันทึกไว้เป็นหลักฐาน	- บุคลากร ๑๐๐% ได้รับทราบและลงนามในแนวทางปฏิบัติเรื่องการรับของขวัญ และมีการสื่อสารไปยังคู่ค้า/มาติดต่ออย่างชัดเจนโดยการประกาศนโยบาย No Gift Policy ลงในเว็บไซต์ - ไม่พบข้อร้องเรียนผ่านช่องทางเบาะแสเกี่ยวกับการเรียกรับสินบนหรือการเลือกปฏิบัติเพื่อแลกกับผลประโยชน์	

ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	ระดับของความเสี่ยง			วิธีการในการบริหารจัดการ ความเสี่ยง	ผลการดำเนินการตามวิธีการ ในการบริหารจัดการความเสี่ยง	หมายเหตุ
	โอกาสเกิด (L)	ผลกระทบ (I)	ความรุนแรง (L*I)			
๔. การเป็นคู่สัญญา (Contracts) ทำธุรกิจกับตัวเอง (Self – dealing) - เจ้าหน้าที่ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง ทำสัญญาซื้อขายจากบริษัทของครอบครัวตนเอง	๒	๑	๒	- ตรวจสอบฐานข้อมูลทะเบียนราษฎร์และบริษัท เพื่อตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างเจ้าหน้าที่รัฐกับรายชื่อผู้ถือหุ้นหรือกรรมการของบริษัทที่เข้าประมูล - สุ่มตรวจสอบสัญญาที่มีมูลค่าสูงหรือสัญญาที่คู่สัญญารายเดิมชนะซ้ำ ๆ เพื่อเช็คความเชื่อมโยงย้อนหลัง - เปิดช่องทางให้พนักงานในหน่วยงานแจ้งเบาะแสกรณีพบเห็นพฤติกรรมที่ส่อไปในทางเอื้อประโยชน์ให้ครอบครัว	- ไม่พบข้อร้องเรียนเกี่ยวกับการเอื้อประโยชน์ให้เครือญาติจากการตรวจสอบของหน่วยงานภายนอก	

(ลงชื่อ)

(นายณนศักดิ์ พิเนตรเสถียร)

ผู้อำนวยการกองช่าง รักษาราชการแทน

ปลัดเทศบาลตำบลปะโค